

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1929

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

VED

AA. MALTESEN, AMTSLÆGE

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1930

Omkostningerne ved Medicinalberetningens
Udgivelse afholdes af Thisted Amtsraad.

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1929

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

VED

AA. MALTESEN, AMTSLÆGE

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1930

Thisted Amtslægekreds

bestaar af:

- 1) Thisted Lægekreds, bestaaende af Thisted Købstad og 38 Sognekommuner (64 Sogne), og
- 2) Morsø Lægekreds, bestaaende af Nykøbing Købstad og 14 Sognekommuner (31 Sogne).

Folkemængde,

Levendefødte, Dødfødte, Døde (beregnet).

Tabel I.

	Folke- mængde	Levende- fødte	Dødfødte	Døde
Thisted Købstad	7916	160	7	118
Nykøbing Købstad	8100	163	3	86
Købstæderne ialt	16016	323	10	204
Thisted Landkreds	51072	1031	25	532
Morsø Landkreds	18300	409	13	199
Landkredsene ialt	69372	1440	38	731
Amtslægekredsen	85388	1763	48	935

Fødsler.

(Efter Sognepræsternes Indberetninger.)

Levendefødte . . . 1763 (i 1928: 1799) = 974 ‰ af alle Fødsler

Dødfødte 48 (i 1928: 51) = 26 ‰ — —

Ialt... 1811 Fødsler (i 1928: 1850 Fødsler)

I Forhold til Folketallet var **Levendefødte:**

I Købstæderne 323 = 20,1 ‰

I Landkredsene 1440 = 20,8 ‰

I Amtslægekredsen 1763 = 20,6 ‰

I Forhold til Folketallet var **Dødfødte:**

I Købstæderne 10 = 0,62 ‰

I Landkredsene 38 = 0,55 ‰

I Amtslægekredsen 48 = 0,56 ‰

Fødselsoverskudet var:

I Købstæderne 119 = 7,4 ‰

I Landkredsene 709 = 10,2 ‰

I Amtslægekredsen 828 = 9,7 ‰

Ifølge Jordemoderprotokollerne er der i Amtslægekredsen forefaldet

- 1841 Fødsler (1857 i 1928), deraf var 40 **Tvillingfødsler**, saa der bliver
1801 Fødende.
1779 Børn blev født indenfor Ægteskab,
62 Børn blev fødte udenfor Ægteskab, Fødslerne udenfor Ægteskab udgør
3,4 % af samtlige Fødsler.
1791 Fødsler var rettidige,
50 Fødsler var for tidlige.
142 Gange fandtes Uregelmæssigheder ved Fødslerne,
1799 Gange fuldendtes Fødslerne ved Naturen,
42 Gange anvendtes Kunsthjælp ved Fødslerne.
85 Gange anvendtes universel Bedøvelse ved Fødslerne.
186 Gange indsprøjtedes Pituitrin eller Thymophysin.
39 Børn døde ved naturlig Fødsel,
4 Børn døde ved Fødsel med Kunsthjælp.
6 Mødre døde efter Fødsler, deraf ingen uforløste.

Tabel II.

Fødslernes Fordeling var følgende:

	Levendefødte		Dødfødte	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Thisted Købstad	81	79	5	2
Nykøbing Købstad	82	81	1	2
Købstæderne ialt	163	160	6	4
Thisted Landkreds	523	508	16	9
Morsø Landkreds	229	180	7	6
Landkredsene ialt	752	688	23	15
Amtslægekredsen	915	868	29	19

Oversigt over Dødsfaldene.

(Dødfødte ikke medregnede.)

I Købstæderne døde 316 Personer, hvoraf 112 var hjemmehørende uden for Købstæderne.

I Landkredsene døde 619 Personer.

Henfører man de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende 112 Personer til deres Hjemsted, faar man følgende

Dødelighed i Befolkningen:

I Købstæderne	204 = 12,7 ‰
I Landkredsene	731 = 10,5 ‰
I Amtslægekredsen	935 = 10,8 ‰ (i 1928 11,1 ‰)

Dødeligheden var størst i Thisted Købstad .. 14,9 ‰, derefter i

Morsø Landkreds .. 10,9 ‰

Nykøbing Købstad .. 10,6 ‰

Thisted Landkreds .. 10,4 ‰

Dødsfald i Købstæderne efter Køn og Alder:

Tabel III a. (Tallene i Parantes angiver, hvor mange af de Afdøde, der var hjemmehørende uden for Købstæderne)

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Købstad.....	22 (4)	5 (2)	0	40 (8)	37 (19)	32 (9)	38 (4)	174 (56)
Nykøbing Købstad.....	22 (10)	1	7 (2)	24 (13)	36 (18)	24 (7)	28 (6)	142 (56)
Tilsammen	44 (14)	6 (2)	7 (2)	64 (21)	73 (37)	56 (16)	66 (10)	316 (112)

Tabel III b.

Dødsfald i Landsognene efter Køn og Alder:

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Landkreds.....	70	11	11	50	55	128	151	476
Morsø Landkreds.....	34	2	2	13	22	30	40	143
Tilsammen	104	13	13	63	77	158	191	619

Dødeligheden blandt Børn under 1 Aar udgør saaledes, naar de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende, henføres til Hjemstedet:

I Købstæderne 30 = 14,7 % af samtlige Dødsfald
 I Landkredsene 118 = 16,1 % — — —

Tabel IV.

Oversigt over Dødsfaldene i Aarets Maaneder:

	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Thisted Købstad.....	13	25	18	19	14	11	16	7	9	14	9	19	174
Nykøbing Købstad.....	11	15	22	11	9	16	8	8	15	8	10	9	142
Tilsammen	24	40	40	30	23	27	24	15	24	22	19	28	316
Thisted Landkreds.....	39	56	61	46	50	44	30	33	33	30	23	31	476
Morsø Landkreds.....	12	12	13	17	16	6	13	13	12	10	10	9	143
Tilsammen	51	68	74	63	66	50	43	46	45	40	33	40	619
Amtslægekredsen	75	108	114	93	89	77	67	61	69	62	52	68	935

Tabel over Dødsårsager i Thisted Amtslægekreds.

Tabel V.

Aaret 1929.

	Thisted Købstad	Thisted Landkreds	Nykøbing Købstad	Morsø Landkreds	Til- sammen
1. Kopper.....	"	"	"	"	"
2. Dysenteri.....	"	"	"	"	"
3. Tyfus.....	"	"	"	"	"
4. Difteri.....	"	3	2	"	5
5. Strubehoste.....	"	"	"	"	"
6. Skarlagensfeber.....	"	"	"	"	"
7. Mæslinger.....	"	"	"	"	"
8. Kighoste.....	"	"	"	"	"
9. Barselfeber.....	"	1	"	"	1
10. Rosen.....	"	"	"	"	"
11. Giftfeber.....	"	"	"	"	"
12. Lungebetændelse.....	4	14	1	3	22
13. Katarrhalsk Lungebetændelse.....	13	62	8	22	105
14. Kolerine.....	7	5	5	5	22
15. Andre smitsomme Sygdomme.....	11	21	6	3	41
16. Tuberkulose.....	24	35	20	14	93
17. Kræft.....	24	49	13	16	102
18. Syfilis.....	1	2	"	"	3
19. Alkoholisme.....	1	1	"	"	2
20. Andre konstitutionelle Sygdomme.....	5	14	5	5	29
21. Krampe.....	"	6	2	2	10
22. Hjerneblødning.....	9	42	8	7	66
23. Andre Hjerne- og Rygmarvssygdomme.....	5	12	9	3	29
24. Hjertesygdom.....	18	54	18	11	101
25. Lungehindebetændelse.....	2	"	"	"	2
26. Andre Brystsygdomme.....	7	11	5	5	28
27. Bughindebetændelse.....	4	1	3	"	8
28. Nyrebetændelse.....	1	8	2	1	12
29. Andre Mavesygdomme.....	10	9	7	4	30
30. Sygdomme i ydre Dele.....	"	6	1	"	7
31. Selvmord.....	2	6	1	1	10
32. Ulykkestilfælde.....	6	12	4	"	22
33. Medfødte Fejl.....	4	9	6	8	27
34. Børnetæring.....	2	10	"	1	13
35. Alderdomssvækkelse.....	13	71	15	27	126
36. Uangivet Dødsårsag.....	1	12	1	5	19
Tilsammen...	174	476	142	143	935

Deraf døde uden Lægebehandling: 12 Mænd, 14 Kvinder, tilsammen 26.

Dødfødte: 29 Mdk., 19 Kvk., tilsammen 48.

Af de i Thisted Købstad afdøde 174 Personer var 56 hjemmehørende uden for Købstaden; af de i Nykøbing Købstad afdøde 143 Personer var 56 hjemmehørende uden for Købstaden.

Dødsfald af Tuberkulose.

Mortalitetstabellen (Tabel V.) udviser, at ialt 93 Personer er døde af Tuberkulose i Aaret 1929. Dødsfaldene fordeler sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er indtrufne:

Tabel VI.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1929
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	10	14	17	18	59
Morsø Lægekreds	7	13	5	9	34
Amtslægekredsen	17	27	22	27	93

(i 1928 var Tallet 97)

Paa speciel Blanket (Anmeldelse om Dødsfald af Tuberkulose) anmeldtes 45 Dødsfald af Tuberkulose, disse fordeler sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er indtrufne:

Tabel VI a.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1929
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	5	9	12	10	36
Morsø Lægekreds	1	2	4	2	9
Amtslægekredsen	6	11	16	12	45

Blandt de af Tuberkulose døde Personer foreligger ingen forudgaaende Anmeldelse paa speciel Blanket (Anmeldelse om Tilfælde af Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved) for følgende:

Tabel VI b.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1929
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	1	3	8	5	17
Morsø Lægekreds	0	1	2	1	4
Amtslægekredsen	1	4	10	6	21

Tabel VII a.

Skematisk Sygeliste for Aaret 1929 for Købstæderne i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1925 16247, for Beretningsaaret 16016 (Folkeregistrets Opgivelse).

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Hele Aaret	De Syges Alder						Sum	Det foregående Aars Sum																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
														Derat Indlagte paa Sygehus																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
														0-1 Aar		1-5 Aar		15-65 Aar		Over 65 Aar																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
														Aar	Kv.	Aar	Kv.	M.	Kv.	M.		Kv.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
1. Tyfus	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Tabel VII b

Skematisk Sygeliste for Aaret 1929 for Landsognene i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1925 66952 (kalkuleret for Beretningsaaret 69372).

	De Syges Alder													Sum	Det foregaaende Aars Sum																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	Hele Aaret				15—65 Aar																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	Over 65 Aar	15—65 Aar		15—65 Aar		15—65 Aar		15—65 Aar		M.			Kv.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
					M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							

Sygeligheden.

Antallet af anmeldelsespligtige Sygdomme var:

	1929	1928	1927	1926	1925
I Købstæderne	3198	2437	4571	2582	2264
I Landkredsene	8627	7449	11394	6222	6023
I Amtslægekredsen	10647	9886	15965	8804	8287

Den relative Sygelighed bliver herefter:

	1929	1928	1927	1926	1925
I Købstæderne	19,9 ‰	14,8 ‰	28,6 ‰	16,1 ‰	13,9 ‰
I Landkredsene	12,4 ‰	10,8 ‰	16,7 ‰	9,2 ‰	8,9 ‰
I Amtslægekredsen	12,5 ‰	11,6 ‰	19,0 ‰	10,5 ‰	9,9 ‰

Den store Sygelighed i 1929 skyldes den store Influenzaepidemi i Aarets fire første Maanedø.

Idet der henvises til Tabellerne VII a og VII b, Aarssygelisterne samt til Aarsberetningerne fra de praktiserende Læger, skal følgende berettes om de enkelte Sygdomme:

Tyfus. Der er kun anmeldt et Tilfælde af denne Sygdom. Patienten var en voksen Kvinde med Bopæl paa Thyholm, hendes Mand var Forhandler af Svineslagteriprodukter. Patienten havde ikke været i Berøring med nogen kendt Bacilbærer, hun blev helbredt uden at blive Bacilbærer.

De i Amtslægekredsen boende kendte Bacilbærere, 3 ialt, har ikke givet Anledning til noget Sygdomstilfælde i Aaret 1929.

Paradysenteri (Blodgang). De paa Aarssygelisten anmeldte 7 Tilfælde skyldes alle en Husepidemi i Refs Herred paa en større Gaard. Der kunde ikke paavises nogen Forbindelse mellem denne Epidemi og den i 1928 opstaaede Epidemi paa en anden Gaard i samme Herred. Alle de af Sygdommen angrebne blev raske uden at blive Bacilbærere.

Meningitis cerebrospinalis epidemica (smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse). Der er anmeldt 3 Tilfælde, alle i Thisted Lægekreds. Der fandtes ingen Forbindelse mellem de 3 Tilfælde, og Smittekilden kunde ikke paavises i noget af Tilfældene. 2 af Patienterne døde.

Encephalitis epidemica (Australisk Sovesyge). Der er anmeldt 6 Tilfælde uden Dødsfald, alle i Thisted Lægekreds.

Singultus epidemicus (Hikkesyge). I Lighed med tidligere Aar optræder denne Sygdom som Influenzaens tro Følgesvend. Der er anmeldt 1 Tilfælde i Købstæderne og 22 Tilfælde i

Landsognene, og af disse 23 Tilfælde falder de 22 indenfor den egentlige Influenzaperiode i Maanederne Februar, Marts og April. Der er ikke anmeldt noget Dødsfald af denne Sygdom.

Difteria (Difteritis). Der er anmeldt 14 Tilfælde i Købstæderne (1 i Thisted og 13 i Nykøbing) mod 44 i 1928, og 46 Tilfælde i Landsognene (39 i Thisted Lægekreds og 7 Tilfælde i Morsø Lægekreds) mod 81 i 1928.

De i Thisted Landkreds anmeldte Tilfælde er næsten alle (31 af de 39 Tilfælde) Udløbere fra den i 1928 opstaaede Epidem i et af Fiskerlejerne ved Vesterhavet. I Morsø Lægekreds viser den udmærkede Virkning af Vaccinationerne med Difterianatoxin sig paa den mest slaaende Maade. Kredslægen oplyser, at der ikke i noget Aar, fra hvilke der foreligger medicinalstatistiske Oplysninger, har været anmeldt saa faa Difteritilfælde eller saa faa Dødsfald af Difteri fra Morsø Lægekreds. Der er i Aaret 1929 anmeldt 3 Dødsfald af Difteritis i Thisted Lægekreds og 2 Dødsfald af Difteritis i Nykøbing Købstad.

Scarlatina (Skarlagensfeber). Der er kun anmeldt 2 Tilfælde i hele Amtslægekredsen i Aaret 1929, ingen Dødsfald.

Morbilli (Mæslinger). Der er anmeldt 53 Tilfælde i Thisted Købstad og 66 Tilfælde i Thisted Lægekreds's Landsogne, ingen Tilfælde i Morsø Lægekreds og ingen Dødsfald. Desuden er der anmeldt 30 Tilfælde af **Morbus qvartus** (Den fjerde Sygdom), 19 Tilfælde i Thisted Købstad og 11 Tilfælde i Thisted Landkreds, disse Tilfælde findes ikke paa Sygelisterne paa Grund af manglende Plads, de anmeldtes alle paa samme Aarstid som Mæslingetilfældene.

Tussis convulsiva (Kighoste). Medens der for Morsø Lægekreds's Vedkommende kun er anmeldt 10 Tilfælde af denne Sygdom, er der i Thisted Lægekreds anmeldt 237 Tilfælde, hvoraf de 69 Tilfælde i Købstaden og 168 Tilfælde i Landsognene. De fleste Tilfælde fra Landsognene er anmeldte fra Thyholm, hvor der i Aarets sidste Maaneder var en lokaliseret Epidem i. Der er ikke anmeldt noget Dødsfald af denne Sygdom.

Angina parotidea (Faaresyge). Der er anmeldt 362 Tilfælde i Landkredsene (239 Tilfælde i Thisted Lægekreds og 123 Tilfælde i Morsø Lægekreds) og 67 Tilfælde i Købstæderne (35 Tilfælde i Thisted og 32 Tilfælde i Nykøbing), men Antallet af angrebne har sikkert været meget større, blandt andet var næsten alle skolesøgende Børn i et Skoledistrikt i Sydthy angrebne, saa Skolen paa et vist Tidspunkt var omtrent affolket. En Læge paa Mors angiver, at mange Tilfælde var komplicerede med Orchitis (Betændelse af Kønskitlerne hos Mænd).

Erysipelas (Rosen). Der er anmeldt 37 Tilfælde i Købstæderne og 35 Tilfælde i Landkredsene. For Købstædernes Vedkommende er der en betydelig Stigning, idet der i Aaret 1928 kun anmeldtes 17 Tilfælde.

Febris puerperalis (Barselfeber). Der er anmeldt 2 Tilfælde, begge fra Morsø Lægekreds, fra Thisted Landkreds foreligger Anmeldelse om et Dødsfald af Barselfeber, der ikke har været anmeldt paa Sygelisterne.

Pemphigus neonatorum (Blæreudslet hos nyfødte). Der er anmeldt 2 Tilfælde fra Thisted Landkreds, men fra Nykøbing er der anmeldt et Dødsfald hos en Patient, der ikke har været meldt paa Sygelisterne.

Febris rheumatica (Gigtfeber). Af første Anfald af Gigtfeber er der anmeldt 8 Tilfælde i Købstæderne (i 1928 7 Tilfælde) og 33 Tilfælde i Landkredsene. Af gentagne Anfald er der anmeldt 6 Tilfælde i Købstæderne (i 1928 2 Tilfælde) og 14 Tilfælde i Landkredsene (i 1928 34 Tilfælde). Af de angrebne er dobbelt saa mange Kvinder som Mænd, denne Sygdom plejer ellers at angribe begge Køn ligeligt. Der er ikke anmeldt noget Dødsfald af denne Sygdom.

Pneumonia crouposa (Lungebetændelse). Antallet af anmeldte Sygdomstilfælde, 21 i Købstæderne og 117 i Landkredsene, er en Del mindre end foregaaende Aar, hvor Tallene var usædvanlig høje. Ogsaa Antallet af anmeldte Tilfælde af Dødsfald af Lungebetændelse, 22, er mindre end foregaaende Aar.

Tracheo-Bronchitis (Bronchitis). Denne Sygdom, der næst efter Influenza er den, der optræder med det største Antal anmeldte Tilfælde, er i Aaret 1929 anmeldt med 766 Tilfælde i Købstæderne og 2720 Tilfælde i Landkredsene. Tallene er en Del højere end i 1928 maaske paa Grund af den strenge Vinter i Aarets Begyndelse.

Bronchopneumoni & Bronchitis capillaris (Katarrhalsk Lungebetændelse). Der er anmeldt 796 Tilfælde med 105 Dødsfald mod 961 Tilfælde med 125 Dødsfald i 1928. Dette Fald i Antallet af anmeldte Tilfælde af Bronchopneumoni og Bronchitis capillaris er mærkeligt, da en Stigning af Influenzatilfældene plejer at medføre en betydelig Stigning af Tilfælde af disse Sygdomme.

Influenza. 1929 maa regnes til Influenza-Aarene. Epidemien, der omfattede hele Landet, begyndte her i Amtet i Januar Maaned, kulminerede i Februar og ebbede ud i April og Maj Maaneder. Der anmeldtes ialt 4190 Tilfælde, 1395 i Købstæderne og 2795 Tilfælde i Landkredsene, mod 2062 Tilfælde i 1928. De praktiserende Læger meddeler, at der var mange af de syge, der havde høj Feber, men at der ikke var mange Tilfælde, der var komplicerede med Lungebetændelse eller katarrhalsk Lungebetændelse. 36 Gange er Sygdommen anmeldt som Dødsårsag. Af de 4190 Tilfælde er kun 585 anmeldt i Morsø Lægekreds, et mindre Antal end i 1928, hvor der herfra anmeldtes 739 Tilfælde. Da Epidemiens Opblussen indtraf samtidig med, at den strenge Vinter lagde Hindringer i Vejen for Samfærdsel med Øen, er det muligt, at man heri kan finde een af Årsagerne til, at Mors ikke i samme Grad som den øvrige Del af Amtet blev hærget af Influenzaen.

Angina tonsillaris (Halsbetændelse). Der er anmeldt 1416 Tilfælde, 389 Tilfælde i Købstæderne og 1027 Tilfælde i Landkredsene. Antallet af anmeldte Tilfælde, der har været stigende i de sidste 3 Aar, er noget lavere end i 1928, hvor der blev anmeldt 1598 Tilfælde.

Cholerine & Catarr. intest. acut. (Kolerine).

I 1929 anmeldtes	620 Tilfælde, deraf de	230 Tilfælde hos Børn under 1 Aar
i 1928	„ 658 „ „ „	179 „ „ „ „ „
i 1927	„ 679 „ „ „	186 „ „ „ „ „
i 1926	„ 1076 „ „ „	273 „ „ „ „ „
i 1925	„ 1118 „ „ „	216 „ „ „ „ „
i 1924	„ 568 „ „ „	185 „ „ „ „ „
i 1923	„ 573 „ „ „	170 „ „ „ „ „

Der er anmeldt 22 Dødsfald af Cholerine, deraf de 18 hos Børn under 1 Aar.

Icterus epidemicus (smitte Gulst). Der er anmeldt 29 Tilfælde mod 35 i 1928.

Febris undulans (smitte Kalvekastningsfeber). Der er ligesom forrige Aar anmeldt 3 Tilfælde, der alle er helbredte.

Tuberkulosis pulmonum & laryngis (Lunge- og Strubetuberkulose). Paa Aarssygelisterne er der anmeldt 99 Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose (41 i Købstæderne og 58 i Landkredsene), men paa speciel Blanket er anmeldt følgende Tilfælde:

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	5	3	8
Nykøbing Købstad	4	4	8
Ialt i Købstæderne	9	7	16
Thisted Landkreds	15	16	31
Morsø Landkreds	9	9	18
Ialt i Landkredsene	24	25	49
I Amtslægekredsen	33	32	65

De veneriske Sygdomme. Der anmeldtes 68 Tilfælde af Gonorrhoea (33 Tilfælde i Købstæderne og 35 Tilfælde i Landkredsene), ingen Tilfælde af veneriske Saar og 10 Tilfælde af Syfilis (9 Tilfælde i Købstæderne og 1 Tilfælde i Landkredsene). Antallet af Gonorrhoeatilfælde er stærkt stigende især i Landkredsene.

Scabies (Fnat). Antallet af anmeldte Fnattilfælde er 150, 46 Tilfælde i Købstæderne og 104 Tilfælde i Landkredsene. Tallet er for Købstædernes Vedkommende stærkt stigende.

Cancer (Kræft).

I Amtslægekredsen døde i Aaret	1929	102 Personer af Kræft
„ „ „	1928	116 „ „ „
„ „ „	1927	103 „ „ „
„ „ „	1926	106 „ „ „

Forgiftninger. Fra Sygehusene foreligger Meddelelser om Forgiftningstilfælde med Aspirin, sol. ammoniaci, pantopon og Blyforgiftning hos et Barn, der var behandlet med Sølvverglødsalve for en Sygdom i Haarbunden. Desuden har et af Sygehusene behandlet et Tilfælde af Hugormebid. Fra de praktiserende Læger foreligger Meddelelse om Forgiftningstilfælde hos et Barn, der havde spist Frugter, der var oversprøjtede med et larvedræbende Middel, samt om Ætsninger hos Personer, der udsaaede Kunstgødning (Kalksalpeter).

Om **overførte Dyresygdomme** er intet andet at berette end det, der er omtalt under den smitsomme Kalvekastningsfeber.

De hygiejniske Forhold.

A. Købstæderne.

Thisted Købstads Sundhedsvedtægt er stadfæstet 1919 med Ændringer fra 1927 angaaende Mælkekontrol.

Nykøbing Købstads Sundhedsvedtægt er stadfæstet 1928.

Sundhedskommissionen i Thisted har holdt 3 Møder og behandlet en Del Sager ved Cirkulation. Der behandledes:

2 Sager angaaende Udvidelse af Restaurationslokaler.

1 Sag om Lokaler til en ny Afholdsrestauration.

5 Sager angaaende Installation af W. C. For en Del af den vestlige Bydels Vedkommende tillades fremtidig direkte Tilslutning af W. C. til Kloaken.

1 Ansøgning om Tilladelse til Svinehold (nægtedes).

11 Sager angaaende Dispensation fra Byggevedtægten (alle anbefalede).

1 Klage over Beboelseslejlighed (Tilladelse til fremtidig Beboelse blev gjort afhængig af Istandsættelse).

Fra Nykøbing foreligger ingen Beretning om Sundhedskommissionens Virksomhed.

Drikkevandsforsyningen.

I begge Købstæder findes kommunale Vandværker og Vandet tages fra Boringer til Grundvandet.

I Thisted er Hovedvandlejdningens Længde 18327 Meter, Stikledningernes Længde er 6535 Meter, og det daglige Vandforbrug pr. Individ 82 Liter (exclusive Industriforbrug).

I Nykøbing er Hovedvandlejdningens Længde 14250 Meter, det daglige Forbrug pr. Individ angives til 178 Liter.

Afløbsforhold og W. C.

I Thisted er Hovedkloakens Længde 8400 Meter. Der findes flere Udløb til Limfjorden, de 2 Hovedudløb gaar gennem Havnen. Der er 368 W. C., for Fremtiden tillades direkte Tilslutning af W. C. til Kloaken fra en Del af Ejendommene i den vestlige Bydel.

I Nykøbing er Hovedkloakens Længde 9950 Meter (7100 Meter ny Ledning og 2850 Meter gammel Ledning). Der er 561 W. C., og fra 1935 er W. C. obligatorisk.

Nat- og Dagrenovationens Ordning.

I Thisted er Antallet af Latrintønder den ³¹/₁₂ 1929 1276 og Antallet af Skarnkasser samme Dato 1640. Latrintønderne tilhører Kommunen og afhentes og udføres hver Uge forsynet med fastskruet, tætlukkende Laag til den kommunale Renovationsanstalt.

Skarnkasserne tilhører Husejerne, de skal være forsynede med Laag og maa kun anbrin-

ges paa cementeret Underlag. Udførsel finder Sted een Gang ugentlig til Renovationsanstalten, ved at Kasserne tømmes over i Vogne, der skal være forsynede med Dæksel.

I Nykøbing er der ved kommunal Foranstaltning udbragt c. 500 Læs Natrenovation og c. 1500 Læs Dagrenovation til Renovationsanstalt.

Der er ingen Destruktionsanstalter i eller i Nærheden af Købstæderne.

Kontrol med Næringsmidler.

a. Kødkontrol.

I Thisted slagtedes og indførtes paa det offentlige Slagtehus og Svineslagteriet:

984 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa 23,3 %
1052 "	Fedekalve	" " " " 8,7 %
948 "	Spædekcalve	" " " " 0,7 %
602 "	Faar og Lam	" " " " 0,0 %
70393 "	Svin	" " " " 3,5 %

Kontrollen, der ogsaa omfatter Trikinontrol, udføres af Stadsdyrlægen paa det offentlige Slagtehus.

I Nykøbing slagtedes paa det offentlige Slagtehus og Svineslagteriet:

1487 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa 30,0 %
1520 "	Fedekalve	" " " " 11,4 %
2007 "	Spædekcalve	" " " " 0,4 %
1213 "	Faar og Lam	" " " " 0,0 %
62047 "	Svin	" " " " 5,9 %

b. Mælkekontrol.

I Thisted er der i Aarets Løb af Stadsdyrlægen undersøgt 36 Prøver af Sødmealk og 8 Prøver af Fløde, alle Prøverne var gode.

I Nykøbing er der indkøbt flere Mælkeprøver, der alle fandtes gode. Undersøgelsen af Prøverne udføres ikke i Nykøbing.

c. Bagerier og Udsalg af Brød og Kager.

I Thisted er Antallet af Bagerier uforandret. Et af Bagerierne var en Tid lukket under Ejerskifte. Der er godkendt 2 nye Udsalg af Brød og Kager. Fraset Dyrskuer og Markedsdage forhandles Iskager kun fra Kage- og Brødudsalgene samt fra enkelte Urtekræmmere. Fabrikationen af Iskagerne sker næsten udelukkende paa en af Byens Margarinefabrikker, og de leveres herfra i tillukkede Papspande eller Æsker.

Kredslægen i Nykøbing anfører, at han i Bagerierne der i Byen ikke har set noget utilbørligt af Betydning. I Nykøbing oprettes flere og flere Iskageboder.

d Kontrol med andre Næringsmidler.

I Nykøbing er undersøgt en Del Prøver af Sodavand, der alle var gode.

Bebyggelsesforhold og Bolighygiejne.

I Thisted har der efter Opgivelse fra Folkeregisteret været en Tilbagegang i Befolkningen paa 3 Personer. Der er opført 9 nye Ejendomme med 14 Lejligheder. Der er ingen ledige Lejligheder, men vist heller ingen Bolignød. Der er i de ældste Ejendomme, ogsaa i dem, der ejes af Kommunen, mange daarlige Lejligheder, der giver skellig Grund til Klage. Husvildebarakkerne er stadig fuldt optagne.

I Nykøbing har der været en Tilbagegang i Befolkningstallet paa ca. 300. Kredslægen angiver, at Boligforholdene er vanskelige paa Grund af Byens Beliggenhed, men at de bedres noget ved, at Indbyggerantallet tager af.

Gadernes Renholdelse.

I Thisted skal Gaderne fejes 3 Gange ugentlig, hvor de er brolagte eller asfalterede, Gaardspladser skal fejes mindst 1 Gang ugentlig. I tørre Perioder skal der vandes forud for Fejningen. De ikke brolagte Gader og Veje vandes ved kommunal Foranstaltning i tørre Perioder.

I Nykøbing skal Hovedgader og Torvet fejes hver Dag, iøvrigt gælder samme Regler som i Thisted.

Bade.

I Thisted er den ene af de kommunale Badeanstalter ved Fjorden (den østlige), der generedes af Udløbet fra det offentlige Slagtehus, nu nedlagt. Iøvrigt er Forholdene som berettet i Medicinalberetning 1928.

Omsorg for Børn.

I Henhold til Sundhedsstyrelsens Skrivelse af ¹²/₁₂ 1928 behandles dette Afsnit af Medicinalberetningen udførligt.

Thisted Børnehjem er statsanerkendt, det ligger i J. P. Jacobsensgade 3 og ejes af en Børneplejeforening i Thisted, men drives af Thisted Amts Børne- og Plejeforening. Maximalbelægningen er 10 Børn mellem 0 og 4 Aar. ³¹/₁₂ 29 var der 9 Børn i Hjemmet, 6 Piger og 3 Drengene. Børnenes Udseende var godt, Renligheds- og Helbredstilstanden var god. Der optages intet Barn i Hjemmet, uden at det ved en højst 4 Dage gammel Lægeattest godtgøres, at Barnet er fri for smittende Sygdomme, og at saadan ikke findes paa det Sted, fra hvilket Barnet kommer. Der er i Aaret 1929 forefaldet et Dødsfald i Hjemmet, Dødsårsagen var Bronchopneumoni. Der har iøvrigt ikke været stor Sygelighed i Hjemmet. Der føres ikke Journal over hvert Barns Helbredstilstand, men Børnene vejes hver Uge, og Resultatet indføres i en Vægtprotokol. Børnehjemmet ledes af en Forstanderinde, der til Hjælp har en Barneplejerske og 2 Piger. Forstanderinden og Barneplejersken er uddannede i Spædbørnspleje. Der er Nattevagt hos Spædbørnene, men der sover ingen voksne i samme Rum som Spædbørnene. Hvert Barn, ogsaa Spædbørnene, har egen Seng, eget Haandklæde, egne Vaskesager og egen Kam og Børste. Børnene bades hver Morgen, til de er eet Aar gamle, derefter en Gang ugentlig. Der findes 2 Badekar for Børn. Badevandet skiftes mellem hver Badning. Alle Børnene kommer i fri Luft, Spædbørnene i Barnevogne. Til Hjemmet hører en stor Have med en lukket Liggehal, der benyttes til Børnene i

daarligt Vejr. Børnene faar daglig Sødmelek (Børnemælk fra kontrollerede Besætninger), Drikkevandet er fra Byens Vandværk. Der er Kloak, hvortil Spildevandet ledes, der paatænkes Indretning af W. C. Der er fast Lægetilsyn med Børnene en Gang ugentlig. Hjemmet er indrettet i en Bygning, der er opført for ca. 30 Aar siden, Liggehallen er dog bygget i 1929. Spædbørnsafdelingen er skilt fra Afdelingen for større Børn, for disse findes der en Dagopholdsstue. Der findes intet Værelse, hvori Børn kan isoleres i Sygdomstilfælde. Der er indlagt Centralvarme.

Thisted Asyl ligger i Asylgade og har her sin egen Bygning. Det modtager i Dagpleje 20—30 Børn daglig fra 1 til 6 á 7 Aar. Der findes til Brug for Børnene en stor Opholdsstue samt Gaardsplads og Legeplads. Det ledes af en Bestyrerinde, en Børneplejerske og en Pige. Hvert Barn har eget Haandklæde og Vaskestykke. Paa Asylet findes endvidere den kommunale Børnebespisning, der i 1929 har været i Virksomhed i 86 Dage. Der er hver Dag i disse 86 Dage bospist 150—180 Børn med Middagsmad, desuden bespises de Børn, der er anbragt paa Asylet i Dagpleje.

Røde-Kors-Afdeling for Thisted og Omegn uddeler efter Anbefaling af Jordemødre Pakker med Spædbørnstøj til fattige Hjem. Pakkerne indeholder tilstrækkelig Beklædning til et Spædbarn i de første 3—4 Maaneder og er fuldtud Modtagerens Ejendom.

Spædbørnsernæringen i Thisted er nu almindeligst Modernælken. En Stikprøve blandt Sygekassemedlemmer udviste, at 68 % af Spædbørnene fik Bryst, 32 % fik Flaske.

I Nykøbing findes intet Børnehjem.

Asylet benyttes ikke som Asyl, men giver Plads for den kommunale Børnebespisning. Ved denne er der i Vintermaanederne bospist 47—50 Børn daglig. Børnene faar kun Mad hver anden Dag, undtagen Enkebørnene, der faar Mad hver Dag. Da der ydes nogen Rabat af de handlende, har Maden kunnet fremstilles for 33 Øre pr. Portion.

Spædbørnsernæringen i Nykøbing er almindeligst Flaske, men Kredslægen anfører, at Brysternæringen vinder Fremgang.

Skolerne.

Thisted. Der er ingen Skolelæge eller Skoletandlæge.

Nykøbing. Kredslægen er Skolelæge. Om Skolelægens Virksomhed udgives en særlig Beretning.

Omsorg for Gamle og Fattige.

Thisted. Fattiggaarden har haft 4936 Belægningsdage.

Nykøbing. Husvildeafdelingen paa Fattiggaarden benyttes nu ikke mere.

Foranstaltninger mod Sygdomme.

I begge Amtets Købstæder bliver nu oprettet Tuberkulosestationer, der drives af Amt og Købstadkommunerne i Forening. De ledes af en Læge og 2 Sygeplejersker og yder gratis Hjælp (Læge - Medicinalia - Desinfektionsmidler), og Vejledning og Hjælp i Hjemmene til alle tuberkulose i hele Amtet.

I Thisted er ved offentlig Vaccination vaccineret 100 Personer, i Nykøbing vaccineredes 96.

B. Landkredsene.

Sundhedskommissionernes Virksomhed.

I Thisted Lægekreds findes Sundhedsvedtægt i følgende Kommuner:

Kettrup-Gøttrup	Kommune	Ingen Sundhedsvedtægt
Kollerup	—	Sundhedsvedtægt af 15/2 1926
Hjortdal	—	Sundhedsvedtægt af 27/8 1888
		Ændringer af 28/6 1912
Thorup-Klim	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Vust	—	Sundhedsvedtægt af 15/9 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Tømmerby-Lild	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Øsløs-Vesløs-Arup	—	Sundhedsvedtægt af 14/7 1888
		Ændringer af 8/3 1913
Østerild	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Hunstrup	—	—
Hjardemaal	—	—
Ræhr-Hansted-Vigsø	—	—
Nors-Tved	—	—
Vester og Øster Vandet	—	Sundhedsvedtægt af 14/7 1888
		Ændringer af 5/3 1913
Hillerslev-Kaastrup	—	Sundhedsvedtægt af 26/7 1888
		Ændringer af 27/6 1912
Sennels	—	Sundhedsvedtægt af 31/7 1888
		Ændringer af 27/6 1912
Thisted Landsogn	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Tilsted	—	Sundhedsvedtægt af 23/12 1918
Skinnerup	—	Sundhedsvedtægt af 7/8 1888
		Ændringer af 27/6 1912
Sjørring-Thorsted	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Vang	—	—
Hunborg-Jannerup	—	Sundhedsvedtægt af 17/10 1888
		Ændringer af 5/2 1913
Skjoldborg-Kallerup	—	Sundhedsvedtægt af 7/8 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Nørhaa	—	Sundhedsvedtægt af 18/7 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Snedsted	—	Sundhedsvedtægt af 21/8 1888
		Ændringer af 31/3 1913
Sønderhaa-Hørsted	—	Ingen Sundhedsvedtægt
Harring-Stagstrup	—	Sundhedsvedtægt af 14/7 1888
		Ændringer af 28/6 1912
Skyum-Hørdum	—	Sundhedsvedtægt af 27/8 1888
		Ændringer af 7/4 1913
Hassing-Villerslev	—	Sundhedsvedtægt af 27/7 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Visby-Heitborg	—	Sundhedsvedtægt af 10/8 1888
		Ændringer af 27/6 1912
Bedsted-Grurup	—	Sundhedsvedtægt af 5/7 1926
Hvidbjerg v. Aa-Ørum-Lodbjerg	—	Sundhedsvedtægt af 27/7 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Vestervig-Agger	—	Sundhedsvedtægt af 28/9 1888
		Ændringer af 19/2 1913
Hurup	—	Sundhedsvedtægt af 30/8 1926

Boddum-Ydby	Kommune	Sundhedsvedtægt af 25/8 1888 Ændringer af 5/5 1913
Helligsø-Gjettrup	—	Sundhedsvedtægt af 22/10 1888 Ændringer af 19/2 1913
Hvidbjerg-Lyngs	—	Sundhedsvedtægt af 22/7 1893 Ændringer af 16/4 1913
Søndbjerg-Odby	—	Sundhedsvedtægt af 17/12 1889
Jegindø	—	Sundhedsvedtægt af 21/7 1888 Ændringer af 16/4 1913

I Morsø Lægekreds findes Sundhedsvedtægter i alle Kommuner undtagen i Sejerslev-Ejerslev-Jorsby.

I Thisted Lægekreds har Embedslægen deltaget i 8 Sundhedskommissionsmøder paa Landet. Der forhandlede 5 Gange om Bolig- og Afløbsforhold, 2 Gange om Destruktionsanstalt og Slagtehus, 1 Gang om Anlæg af et Svineslagteri.

Omsorg for Børn.

(Behandles udførligt i Henhold til Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 12/12 1928.)

Thisted Lægekreds.

Der findes Plejehjem for Børn i Aas og Søndbjerg.

Plejehjemmet i Aas (Aas Optagelseshjem) ligger i Skjoldborg Sogn 7 Km. syd for Thisted paa en af de Bakkeskrænter der her danner Kysten af Limfjorden. Det ejes og drives af Børne- og Plejehjemsforeningen for Thisted Amt, og er statsanerkendt med Plads til 20 Børn.

31/12 1929 var der i Hjemmet 17 Børn (Drenge og Piger) i Alderen fra 4—14 Aar. Ved Optagelse i Hjemmet kræves der for hvert nyt Barn Lægeattest, der godtgør, at Barnet er fri for smitsomme Sygdomme, og at saadan ikke findes paa det Sted, hvorfra Barnet kommer. Der har ikke været noget Dødsfald paa Hjemmet i det sidste Aar, og der har kun været ringe Sygelighed paa Hjemmet. Der føres ikke Journal over hvert Barns Helbredstilstand, Børnene vejes hver Maaned, og Resultatet af Vejningen indføres i en Vægtprotokol. Børnehjemmet, med hvilket der er forbundet et mindre Landbrug, ledes af en gift Forstander, der har Læreruddannelse, desuden er der en uddannet Barneplejerske, 2 Piger og en Kone til at sy og lappe Børnenes Tøj. Der er ikke Nattevagt hos Børnene, men Barneplejersken sover i et Værelse mellem de 2 store Sovesale. Hvert Barn har egen Seng, eget Haandklæde og egne Vaskesager, men ikke egen Kam. Sengetøjet skiftes hver 3. Uge. Børnene bades hver Uge, om Vinteren i opvarmet Værelse, der findes kun 1 Badekar, 2 Børn bader i hvert Kar Vand, hvorefter Badevandet skiftes. Børnene færdes daglig i det fri, der gives i Hjemmet Skoleundervisning til de skolepligtige Børn, uden for Skoletiden hjælper de større Børn med Arbejdet i Børnehjemmets Landbrug. Alle Børn faar daglig haandskummet Mælk fra Hjemmets egen Besætning, Børnene faar kun Kaffe een Gang ugentlig. Drikkevandet stammer fra Hjemmets egen Brønd, Spildevandet ledes gennem en Kloak til Fjorden, der er 4 Retirader. Der er fast Lægetilsyn med Børnene 1 Gang maanedlig. Hjemmet bestaar af een Bygning og Udhus. I Hovedbygningen findes i Stueetagen Skolestue, Opholdsstue for Børnene, Spisestue, Badeværelse med Vaskebord til Børnene og Forstanderens Lejlighed. Paa første Sal findes 2 større og en mindre Sovesal for Børnene samt Værelser til Betjeningen. Der findes intet Værelse, hvori Børn kan isoleres i Sygdomstilfælde.

Børnehjemmet i Søndbjerg er selvejende, statsanerkendt med Plads til 24 Børn. ^{31/12} 1929 var der 24 Børn i Hjemmet (Drenge og Piger) i Alderen fra 2½—15 Aar. Der kræves ved Optagelse i Hjemmet af et nyt Barn en højst 4 Dage gammel Lægeattest, der godtgør, at Barnet er fri for smitsom Sygdom, og at der ikke findes smitsom Sygdom paa det Sted, hvorfra Barnet kommer. Der er ikke forefaldet Dødsfald i Hjemmet sidste Aar, Sygeligheden har været meget ringe. Der føres Journal over hvert Barns Helbredstilstand, og Børnene vejes hver Maaned, Vejningsresultatet indføres i Barnets Journal. Hjemmet ledes af en Forstanderinde, der er uddannet i Børnepleje, til Hjælp har hun en Køkkenassistent, en Husassistent og en Lærerinde. Der sover en voksen i hver af Sovesalene. Hvert Barn har egen Seng, eget Haandklæde, egne Vaskesager og egen Kam og Børste. Sengetøjet skiftes hver 4. Uge. Børnene bades 1 Gang ugentlig, om Vinteren i opvarmet Værelse, Hjemmet har 2 Badekar, Sødskende bades i samme Kar, iøvrigt skiftes der Vand for hvert Barn. Hjemmet ligger frit uden Bebyggelser i Nærheden, og Børnene færdes meget i det fri, de mindste Børn kommer ud i Barnevogne. Alle Børnene faar daglig Sødsmælk, der købes paa Mejeri, Børnene faar ikke Kaffe. Drikkevandet stammer fra Hjemmets egen Brønd, der er forsynet med Filter. Der er 4 Retirader, Spildevandet ledes gennem en Kloak til en nærliggende Mose. Hjemmet bestaar af en vinkelformet Bygning, der i Stueetagen rummer Skolestue, Spisestue, Opholdsstue, Isolationsværelse for syge Børn, Køkken og Forstanderindens Lejlighed, paa første Sal findes Sovesale, Badeværelser og Værelser til Betjeningen. Der er Lægetilsyn med Børnene 2 Gange aarlig. Afdelingen for de mindste Børn er ikke skilt fra Afdelingen for de større Børn.

I den Del af Thisted Lægekreds, der omfattes af Røde-Kors-Afdelingen for Thisted og Omegn, uddeles gennem Jordemødrene Pakker med Spædbørnstøj ligesom i Thisted Købstad.

Thisted Amts Børne- og Plejehjemsforening modtager fra Værgeraad, Fattigvæsen og private Børn, som anbringes dels paa Foreningens 2 Børnehjem i Thisted og Aas og dels hos Private. Ved Begyndelsen af 1929 havde Foreningen taget sig af 487 Børn ialt.

I Thisted Lægekreds er 145 Plejebørn og 78 andre Børn under Tilsyn af Værgeraad eller det kommunale Børnetilsyn.

Spædbørnsernæringen paa Landet er efter Jordemødrenes Opgivelse Modernælk alle Vegne, hvor dette er muligt.

Nykøbing Lægekreds.

Der findes her ingen Børnehjem.

I Morsø Lægekreds (Nykøbing medregnet) er 108 Plejebørn og 59 andre Børn under Tilsyn af Værgeraad eller det kommunale Børnetilsyn.

Thisted Amts Børne- og Plejehjemsforening virker her som i Thisted Lægekreds.

Skolevæsenet.

Øsløs nordre Skole, over hvilken der var klaget paa Grund af Fugt og Svamp i Skolestuen og Lærerlejligheden, er grundig repareret. Skolerne i Sundby og Østerild lider af de samme Skader, og Skolen i Sundby er desuden for lille i Forhold til Børnetallet. Iøvrigt er der ingen Forandring sket med Skolerne i Amtslægekredsen i 1929.

Vaccinationen.

Ved offentlig Vaccination vaccineredes 1355 Børn i Landkredsene.

Desinfektionerne.

I Thisted Lægekreds desinficeredes 1 Gang for Tyfus, 1 Gang for Paradysenteri, 47 Gange for Tuberkulose, 43 Gange for Difteri, 2 Gange for Polyomyelit. ant. acut., 3 Gange for Meningitis cerebrosp. epid., 1 Gang for Scarlatina i Landkredsene. I Købstaden desinficeredes 1 Gang for Difteri, 1 Gang for Scarlatina, 20 Gange for Tuberkulose.

I Morsø Lægekreds desinficeredes 3 Gange for Difteri, 14 Gange for Tuberkulose i Landsognene. I Købstaden desinficeredes 1 Gang for Difteri, 6 Gange for Tuberkulose.

Ingen af Personalet, der er beskæftiget ved Desinfektion, eller af Personalet ved Sygehuse har ladet sig vaccinere ved offentlig Vaccination.

Embedslægerens retslige Virksomhed.

I Thisted Lægekreds har Kredslægen undersøgt 9 Personers Sindstilstand, 17 Personers Sundhedstilstand, 3 Motorførere for Beruselse, desuden er der 31 Gange afgivet Udtalelser om Avlingstiden i Paternitetssager og 5 Gange udtaget Blodprøver til Afgørelse af Paternitet.

Medicolegale Ligsyn er i Thisted afholdt 30 Gange, medicolegale Ligaabninger 3 Gange.

De medicolegale Ligsyn i Thisted Lægekreds skete i følgende Tilfælde:

11 Ulykkestilfælde (5 Tilfælde af Drukning, 2 Tilfælde af Løbskkørskørsel, 2 Tilfælde af Overkørsel af Automobil, 1 Tilfælde af Hestespark, 1 Tilfælde af Nedstyrtning fra en Husmølle), 8 Selvmord (6 Tilfælde af Hængning, 2 Tilfælde af Drukning), 1 Tilfælde af Drab, 3 Tilfælde af Sygdom, 2 Tilfælde af Smaabørn døde i Moderens Arm under dennes Søvn, 5 Tilfælde, hvor Dødsårsagen ikke kunde angives bestemt.

I Morsø Lægekreds er der 7 Gange foretaget medicolegale Ligsyn. I 1 Tilfælde af et Barn, der var paakørt af Automobil, i 2 Tilfælde af Selvmord, et ved Skydning og et ved Hængning, det sidste var et mærkeligt Tilfælde, idet Selvmorderen, der havde hængt sig, blev skaaret ned og bragt til Sygehuset, hvor han henlaa under stadige Kramper og døde Dagen efter. I 1 Tilfælde blev der foretaget Ligsyn over en Mand, der var død af Lungebetændelse efter at have paadraget sig et Ribbensbrud. Om de 3 øvrige medicolegale Ligsyn foreligger ikke Indberetning.

I Arresterne i Thisted er behandlet 9 Arrestanter for lettere Sygdomstilfælde. 1 Arrestant, der led af Kønssygdom, indlagdes paa Sygehus. 1 Arrestant, der led af truende Delirium, forsøgt indlagt, men blev afvist paa Grund af Pladsmangel.

Der er foretaget Visitats af alle Apoteker i Amtet, de distribuerende Lægers Medicinbeholdninger og Amtets Haandkøbsudsalg er alle eftersete, kun mindre Mangler paavistes.

Kvaksalveri.

En Mand paa Alderdomshjemmet i Nykøbing, der helbreder Hudlidelser, og som henter sin Viden om disse Sygdomme fra en tysk Lægebog, er anmeldt for Kvaksalveri.

Hygiejnisk Propaganda og Oplysning.

Amtslægen har holdt Foredrag i Lærerforeningen for Han-Herreder om Skolehygiejne, i Sygeplejeforeningen for Thisted Amt om Tuberkulosestationer og i Jordemoderforeningen om Kønssygdomme hos svangre og fødende. Kredslægen i Morsø Lægekreds har holdt Foredrag om Smitte og Smittebekæmpelse, om elementære hygiejniske Regler og om Organekstrakters Anvendelse i Medicinen, specielt ved Fødsler.

Medicinalpersonalet.

Tabel VIII.

Læger.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Amtslæger	1	„	„	„	1
Kredslæger	1	„	„	„	1
Priv. prakt. Læger	27	3	2	„	28
Privatis. Læger	1	„	„	„	1
Ialt...	30	3	2	„	31
Deraf dispenserende	„	„	„	„	„
distribuerende	5	„	„	„	5

Læge Johannes Kristian Krogh flyttet 1. August fra Vils til Borum. Læge Thomas Thomsen nedsat sig i Vils 1. August. Læge Svend Thorup Pedersen nedsat sig i Sdr. Draaby 6. Januar.

Tabel VIII a.

Jordemødre.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Distrikts-Jordemødre	33	„	2	„	31
Reserve- —	„	„	„	„	„
Privat prakt. —	8	1	„	„	9
Privatiserende —	„	„	„	„	„
Ialt...	41	1	2	„	40

Distriktsjordemoder Fru Inger Kristensen Bak flyttet $1\frac{1}{2}$ /₁₂ fra Øster Assels til Nykøbing (privatiserer). Desuden er der sket følgende Forandringer i Jordemoderpersonalet inden for Amtslægekredsen: Distriktsjordemoder Fru Karen Kristensen, Vesløs, er afgaaet som Distriktsjordemoder paa Grund af Alder $1\frac{1}{11}$, men fortsætter som praktiserende Jordemoder i Vesløs. Distriktsjordemoder Fru Olivia Pedersen er forflyttet $1\frac{1}{2}$ /₁₂ fra Agger til Øster Assels. Distriktsjordemoder Fru Christiane Jensen er fra $1\frac{1}{11}$ forflyttet fra Østerild til Vesløs.

Distriktsjordemoderembederne i Agger og Østerild er nedlagte.

Tabel VIII b.

Apotekere.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Apotekere	12	1	1	„	12
Tandlæger	7	„	„	„	7

Apoteker Edgar Vilhelm Harald Charles Hoyer er $\frac{1}{4}$ flyttet fra Vils til Østbirk.

Apoteker Sofus Andreas Marius Ottesen er $\frac{1}{4}$ flyttet til Vils fra København.

Tabel IX.

Oversigt over Belægningsforholdene m. m. paa Sygehusene i Thisted Amt.

	Thisted Amts og Bys Sygehus i Thisted	Thisted Amts og Nykøbing Bys Sygehus i Nykøbing	Thisted Amts Sygehus i Fjerritslev	Thisted Amts Sygehus i Koldby	Thisted Amts Sygehus i Vestervig	Thisted Amts Sygehus i Hvidbjerg	Læge Buus' Klinik i Hunborg
Antal Sengepladser	148	86	35	22	23	12	20
Heraf for:							
1) Alm. medicinsk-kirurgiske Patienter.....	100	64	21	14	14	6	18
2) Patienter med epidemiske Sygdomme	26	14	14	6	8	6	„
3) Kønssygdomme og Fnat.....	„	„	„	2	„	„	2
4) Sindssygdomme	4	2	„	„	1	„	„
5) Lungetuberkulose	18	6	„	„	„	„	„
Antal Patienter ved Aarets Begyndelse	117	76	17	12	16	1	0
Indlagte i Aarets Løb.....	1100	1338	278	151	204	89	98
Døde.....	74	65	12	15	15	5	1
Antal Patienter ved Aarets Udgang.....	114	71	41	12	16	0	7
Antal Sygedage for udskevne og døde.....	40529	39712	8812	6194	5998	2148	2762
Gennemsnitligt dagligt Antal Patienter	132,22	108,8	24,1	16,97	16,43	5,9	13,2
Daglig Driftsudgift pr. Patient.....	6,35 Kr.	Ikke	Ikke	4,78 Kr.	4,89 Kr.	Ikke	Ikke
Daglig Kostudgift pr. Patient.....	1,24 Kr.	oplyst	oplyst	1,30 Kr.	1,30 Kr.	oplyst	oplyst
Antal af større Operationer.....	491	806	72	56	157	33	48

Sygehuset i Koldby har faaet Diathermiapparat.

Læge Buus' Klinik i Hunborg har kun været aaben fra $\frac{1}{4}$ 1930.

Aa. Maltesen.